

— Eg dugi ekki at siggja annað enn, at tað er landsstýrið, sum er upphavið til, at prisirnir hækka so nógv nú, ti tað er landsins eigna smoltstøð, sum setir prisin.

— Men eru tað ikki eisini privatir smoltalarar, sum avgera prisin?

— Eg havi frætt, at Fiskaaling saman við teimum privatu hevur ásett ein pris. Eg dugi væl at skilja, at teir privatu, ið just eru farnir undir framleiðslu, vilja hava eitt sindur meira, enn smoltprisin var í fjør. Teir fáa jú onga hjálp, ella beinleiðis stuðul. Meðan Fiskaaling harafturimóti fær nógvan pening úr landskassanum. Harafturat verður ein króna av hverjum veiddum laksakilo latin til arbeiði hjá Fiskaaling.

— Tað er so við smoltinum hjá Fiskaaling, at tað verður býtt út millum allar alararnar, og var tað so eitt sindur biligari, enn teir privatu selja sitt fyr, so bilti tað einki. Ella mugu allir lækka prisin nakað, og so mugu allir smoltalararnir fáa studning eins og Fiskaaling.

Royndarstøð ella!

— Men kann tað ikki vera eitt sjónarmið hjá Fiskaaling, at um teir selja biligari enn teir privatu, so eru hinir ikki kappingarførir við Fiskaaling?

— Tað er nú ikki rætt. Ti vit meta Fiskaaling at vera eina royndarstøð hjá landinum. Sjálvur haldi eg, at ein tilik royndarstøð eigur at gera royndir. Tað kann ikki vera ein treyt, at ein slik royndarstøð skal geva yvirskot.

Við at krevja at Fiskaaling skal koyrast sum ein vanlig privat fyrítøka og skal geva yvirskot, so er tað sum so landsstýrið, sum avger smoltprisin.

Taka vit jarðarbrúkið, so kunnu bóndurnir har fáa stuðul, tilfar og royndir gjørðar væl b iligari, enn um teir sjálvir skuldu fara undir tað. Tað hevði verið dyrt hjá bóndunum at reka sínar garðar, um teir skuldu sviða fyr b ygging av eini royndarstøð og skúla í Kolllafirði. Líka so væl sum at landsstýrið rekur eina royndarstøð, har alarar ikki hava ráð til at keypa smolt.

— Tað er heldur ikki rætt, at landsstýrið ger av at byggja eina smoltstøð við Áir, sum verður nogvar ferðir dyrari enn neyðugt, og at alararnir tá við teimum vaksandi smoltprisinum skulu sviða fyr tað.

Ongan laks í ár

John Andreassen sigur viðari, at hann hevur gjørt

av ikki at keypa laksasmoit í ár, ti tað hevur stóðin ikki pening til. — Vit fara istaðin at ala sil.

— Faa tit nokk av silum í ár?

— Vit hava einki ár fingið nokk av silum fyrr enn í fjør. Eg vænti ikki vit fáa nokk í ár. Eg haldi annars, at tað er logið, at menn, sum skulu stila fyr tilrættaleggging av alingini í Føroyum ikki skilja imillum, hvussu stórar alistoðirnar, sum longu eru komnar, eru, og tær sum nú byrja kring landið. Vit, sum byrjaðu í 1980, hava bygt okkara stoðir til eina ávísu stødd. Vit hava 13.000 kubik í lotuni, men vit fáa ikki — sambært úttalili frá teirri nevndini, sum landsstýrið hevur sett at stýra alingini — sil ella laks í byti i mun til teir kubikmetrar vit hava.

— Tekur ein so landsins egnu alistoð, so kunnu teir úthyggja og samstundis koyra við fullum kapaciteti. Teir taka við øðrum orðum sin part fyrst, og so mugu aðrir biða ella gevast. Landsstýrið rekur her ein politik, har tað tryggjar sær egið yvirskot við at koyra eina aðra vinnu niður.

10 hyljar!

— Nevndin sum tekur sær av alingini hevur gjørt av, at alistoðirnar skulu hava 10 hyljar, hvat heldur tú um tað?

— Eg haldi tað er login mannaongongd at áseta eina sonevnda mynsturstøð við 10 hyljum. Halda tei fast við hetta talið, so koyra teir vinnuna á eitt so lagt støði, at hon ongantið fær møguleika fyr at fóta sær. Min meting er tann, at henda nevndin við embætismannum als ikki hevur kunneika til at kunna gera eitt slikt mynsturanelegg. Og so spyr hon als ikki alararnar eftir. Samstundis sum hon so ásetur hetta hámark, so gevur hon tó loyvi til ein einstakan alara í Norðoyggjum at gera eina munandi størri støð. Tvs., at hon brýtur sitt eigna prinsíp.

— Nú er tú formaður í Havbúnaðarfelagnum. Hevur landsnevndin viðvíkjandi fiskaaling nakrantíð biðið tykkum um upplýsingar?

— Vit eru ongantið eftirspurdur. Vit hava roynt at gjørt vart við okkum við at senda skriv til landsstýrið og lögtingið, men vit fáa ongantið nakað svar.

— Min niðurstøða er ti tann, at landsstýrið í veruleikanum als óngan áhuga hevur fyr at reka eina munandi og úthygda alivinnu. Tað er hugstoytt at lesa norsk og bretsk bløð, har ein kann lesa, hvussu

Løgmaður, Pauli Ellefsen er «aliraðharri» tvs. at tað er hann, sum er hægsti myndugleiki hjá nýggju vinnuni fiskaaling í Føroyum. Her siggja vit hann handa einum luttakara (Øssur av Steinum) eitt prógv fyr luttøku á fyrsta aliskeiðnum, sum Menningargrunnurin skipaði fyr í fjør.

Nú skuldetur formaðurin í Havbúnaðarfelagnum lógmann fyr at vera líkasælan viðvíkjandi alivinnuni, ikki at vilja lurtu eftir felagnum hjá alarunum og at fara ein politik, sum krevur, at royndarstøðin Fiskaaling skal geva yvirskot. Úrslitið av hesum er m.a., at smoltini, ið privatu alararnir skulu keypa í ár, verða óvurhonds dyr

nógv teir gera við alivinnuna. Teir gera ómetalliga nógv fyr at fáa hesa vinnugrein uppá fótur, meðan vit nærum einki gera.

Góðtaka ikki nevndina

— Havbúnaðarfelagið hevur roynt at fingið umboð í landsnevndina viðvíkjandi fiskaaling. Tað hevur ikki eydnast tykkum!

— Nei, og vit kunnu undir ongum umstøðum góðtaka hasa nevndina, soleingi vit einki umboð hava. Nevndin er noydd til at pipa í somu pipu sum landsstýrið ger.

— Men Jakup Sverri Joensen frá Fiskaaling er jú við í nevndini. Umboðar hann ikki vinnuna?

— Hann er undir landsstýrinum. Hann er á Fiskirannsóknarstovuni og Fiskaaling, sum bæði eru landsstovnar. Ti meti eg hann sum embætismann eins og hinir í nevndini. Og so leingi eingin er frá sjálvari privatvinnuni og kann gera vart við trupuleikarnar, so hendir væl einki, uttan tað teir vilja sjálvir. T.d. hevur nevndin ikki gjørt sær eina hómig av, hvussu vit skulu tilrættaleggja alingina í framtíðini. Her hugsi eg ikki minst um fíggar-spurningar.

John Andreassen heldur, at aling sum vinna hevur góðar møguleikar í Føroyum. Men tilvildarlaga gongdin í dag ger, at ein kann ikki annað enn verða svartskygdur.

Vit mugu eisini leggja okkum eftir at læra av royndum hjá øðrum og ikki gera teir skeivleikar teir hava gjørt. Hyggja vit eftir gongdini aðrastaðni t.d. hjá teimum sum byggja kleikstöðir siggja vit, at har lækkar

smoltprisin, meðan hann hjá okkum økst. Prisin á laksasmoit liggur um 10 kr. stk.

Góðtaki ikki felagið

— Hverjar ætlanir hevur Havbúnaðarfelagið annars?

— Vit hava nógvær ætlanir, men tað er ein spurningur, hvat vit fáa loyvia t gera. Skulu vit doma eftir úttalilsunum hjá Paula Ellefsen, lógmanni. A einum fundi í landsstýrinum nakað her fyr segði Pauli Ellefsen bart út, at hann kundi ikki góðtaka eitt felag, sum hevði so fáar limir sum Havbúnaðarfelagið. Út frá ti hevur felagið sera ringar umstøður at arbeiða.

John Andreassen sigur at enda, at hann framvegis arbeiðir við ætlanini at fara undir føður og sláturmistöð. Hann hevur í umbúna at fara undir royndir við ensilasluføðuri.

At enda settu vit John Andreassen henda spurningin:

— Er tú als ikki bangin fyr at havast at myndugleikunum nú tú sjálur arbeiðir í vinnuni og hevur stuðul frá m.a. landsins myndugleikum og grunnfyrir neyðini?

— Eg veit væl, at tað er ein ávisur vandi við at úttala seg í bløðunum, hóast ein skuldi trú at hetta var náttúrligasta ting av verðini í einum frælsum landi. Tað ber ikki til, bara at sita og tiga við øllum, samstundis sum okkara politikarar visa líkasælu fyr hesi nýggju vinnuni og annars bert geva sær og sínum gætur.

jan

7	37	53
VÁRÞINGO '83	VÁRÞINGO '83	VÁRÞINGO '83

Vit vita hvar bilur tín rustar

og vit verja hann við PAVA og spesialamboðum eftir tí heimskenda PAVA systeminum

RENAULT VOLVO CITROËN
SERVICE
IVAN JOHANSEN

Service - Umboð - Verkstaður
Hoyviksvegur - tlf. 13666 - 3800 Tórshavn